

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фіскальна спроможність і податковий контроль

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація		
Назва дисципліни	Фіскальна спроможність і податковий контроль	
Викладач (-і)	Лешук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування	
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984	
E-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua	
Формат дисципліни	Очний та заочний	
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/	
2. Анотація до курсу		
<p>Курс спрямований на вивчення теоретико-методичних основ і практичних аспектів діяльності органів Державної податкової служби з адміністрування податків і зборів, висвітлює механізм ведення обліку податків та джерела інформаційного – аналітичного забезпечення діяльності, приділяє увагу організації контрольної–перевірочної роботи: камеральних, документальних та фактичних перевірок. Важливе місце в податковому контролі займають питання організації погашення податкових зобов'язань та податкового боргу платника податків.</p>		
3. Мета та цілі курсу		
<p>Мета курсу полягає у формуванні в студентів сучасного економічного мислення і системи базових знань з теорії та практики бюджетування податків і зборів, методичних основ обчислення показників окремих бюджетів з урахуванням чинників зовнішнього й внутрішнього середовища та механізму контролю виконання бюджетів податків і зборів, набуття навичок опрацювання і використання податкової інформації в управлінні підприємницькою діяльністю, оцінки впливу механізмів оподаткування на її фінансово-економічні показники.</p>		
4. Програмні компетентності та результати навчання		
<p><i>Компетентності:</i></p> <p>Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю розвитку підприємництва та відновлення економіки України в умовах повномасштабної війни та після перемоги над агресором. вміти:</p> <p>Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.</p> <p>Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.</p> <p>Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p>		
5. Організація навчання		
Обсяг курсу – 90 год.		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16	6

практичні		14	4	
самостійна робота		60	80	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни	
2	071 Облік і оподаткування	перший	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема, план		Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
		лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Теоретичні основи податкового контролю. 1. Зміст поняття «податковий контроль». 2. Завдання податкового контролю. Об'єкт, предмет та суб'єкти податкового контролю. 3. Функції податкового контролю. 4. Загальноправові принципи податкового контролю. Спеціальні методи податкового контролю.		2 / -	2 / -	8 / 10
Тема 2. Організація податкового контролю в Україні та фіскальна прозорість. 1. Становлення податкової служби. 2. Організаційна структура апарату Державної податкової служби України. 3. Функції контролюючих органів. Права і обов'язки контролюючих органів. 4. Відповідальність посадових осіб контролюючих органів. Координація діяльності органів ДПС з іншими державними органами задля забезпечення фіскальної прозорості.		2 / 2	2 / -	8 / 10
Тема 3 Способи здійснення податкового контролю. Облік платників податків. 1. Взяття на облік юридичних осіб – платників податків. 2. Реєстр неприбуткових організацій і установ. Державний реєстр фізичних осіб – платників податків. 3. Реєстр фізичних осіб – платників податків СПД. 4. Реєстр платників податків – постійних представників нерезидентів в Україні.		2 / -	2 / -	8 / 10
Тема 4. Нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів як спосіб здійснення податкового контролю. 1. Права та обов'язки платників стосовно податкового контролю. 2. Податкова інформація та джерела її отримання. Запит про подання інформації, необхідної для		2 / 2	2 / 2	8 / 10

<p>виконання покладених на податкові органи функцій, завдань, та її документального підтвердження.</p> <p>3. Оформлення результатів зустрічної звірки. Акт відмови від підписання довідки про результати зустрічної звірки.</p>			
<p>Тема 5. Податкові перевірки як способи здійснення податкового контролю.</p> <p>1. Камеральні перевірки: суть і предмет. Терміни проведення камеральних перевірок. Документальні перевірки: суть і предмет. Документальна планова перевірка.</p> <p>2. Складання плану-графіка проведення документальних перевірок.</p> <p>3. Періодичність проведення документальних планових перевірок.</p> <p>4. Підстави для проведення позапланових документальних перевірок.</p> <p>5. Документальна виїзна перевірка. Документальна невиїзна перевірка. Фактичні перевірки</p>	2 / -	2 / -	8 / 10
<p>Тема 6. Фіскальна дисципліна та фіскальні правила у механізмі фіскальної консолідації</p> <p>1. Сутність та зміст, структура фіскальних правил.</p> <p>2. Особливості, переваги та обмеження фіскальних правил.</p> <p>3. Основні фіскальні правила при визначенні макроекономічних ефектів успішного її проведення та застосування при збалансуванні бюджету.</p>	2 / 2	2 / -	8 / 10
<p>Тема 7. Погашення податкового боргу платників податків.</p> <p>1. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.</p> <p>2. Податкова застава.</p> <p>3. Адміністративний арешт майна платника податків. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі. Списання безнадійного податкового боргу.</p>	2 / -	2 / 2	8 / 10
<p>Тема 8. Відповідальність за податкові правопорушення. Пеня.</p> <p>1. Відповідальність платника у випадках порушення податкового законодавства.</p> <p>2. Адміністративні штрафи.</p> <p>3. Карна відповідальність.</p> <p>4. Фінансові санкції. Порядок нарахування і сплати пені.</p>	2 / -	-/-	4 / 10
Разом	16/6	14/4	60/80

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала – оцінка формується наростаючим підсумком протягом семестру у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів (усні відповіді, розв’язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); – самостійна робота – 10 балів (тестування в СДН). <p>Загальна оцінка за курс відображається за шкалою:</p> <p>“відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p> <p>“задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” (до 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв’язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60/80 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету.</p> <p>Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв’язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає</p>

	<p>координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату-та-ін>.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (напр., хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Академічну заборгованість студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL:<https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.leshchuk@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjtk>).

8. Рекомендована література

1. Загородній А.Г., Оліховський В.Я., Партин Г.О., Оліховська М.В. Податкове планування: концептуальні засади, методи, інструментарій, організація : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. 216 с.
2. Податкове планування та основи податкової оптимізації: навч. посібник / Самусевич Я. В., Височина А. В. Суми : Сумський державний університет, 2021. 344 с.
3. Податковий Кодекс України : Кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI : станом на 01 квіт. 2025 р. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T102755.html.

4. Саєнко О.Р. Податкове планування і прогнозування: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 101 с.
5. Самусевич Я.В., Височина А.В. Податкове планування та основи податкової оптимізації : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 344 с.
6. Віндіктова В.С. Податкове планування як інструмент оптимізації діяльності підприємств. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2025. Вип. 17.Т. 1. С.122-127.
7. Давиденко С.В. Методи прогнозування податкових надходжень в умовах реформування системи оподаткування. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55662/5/Davudenko_tax_receipts1.pdf;jsessionid=72C712B147A9069BA2E03B5E1D0DD5C1.
8. Кучеренко С.М. Проблематика оцінки податкових ризиків суб'єктів господарювання. Український економічний часопис. 2024. Вип. 6. С.31-38.
9. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Податкова система України в умовах воєнного стану: виклики для бізнесу та адаптація облікових систем. Український економічний часопис. № 10. С. 142-147. DOI: 10.32782/2786-8273/2025-10-22
10. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я., Івасюк Н.Б. (2025). Сучасний стан правового регулювання фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Наукові перспективи. № 5(59). С. 851-867. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-851-866](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-851-866)
11. . Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
- 12 Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
13. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. (2025) Вплив податкової політики на конкурентоспроможність торговельних підприємств. Ефективна економіка. №3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.15>

Інформаційні ресурси

- 1 Верховна Рада України. URL : www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України. URL : www.kmu.gov.ua
3. Міністерство фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua
4. Державна податкова служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
5. Державна митна служба України. URL : www.customs.gov.ua.

Викладач _____



_____ Лещук Г.В.